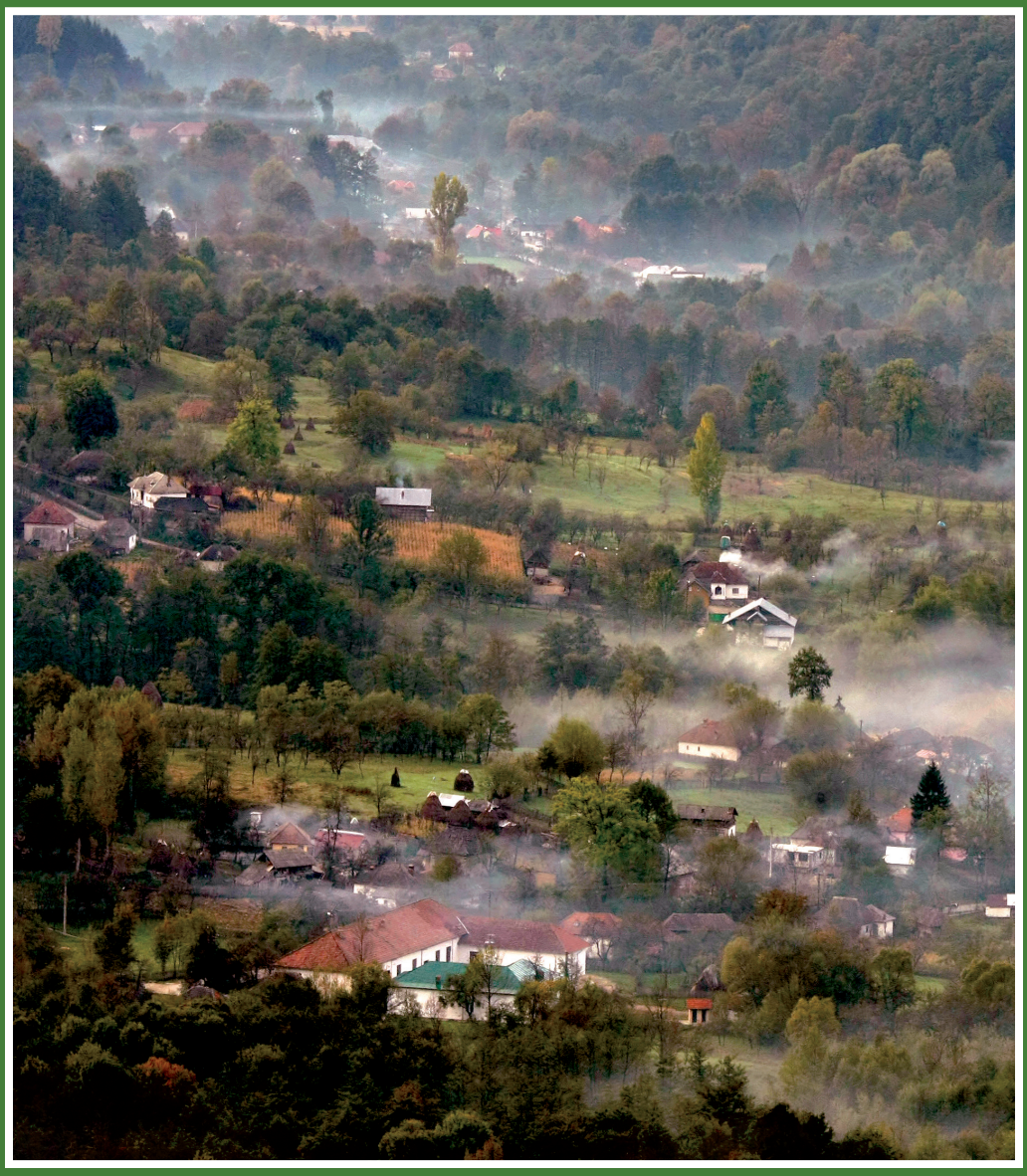

La pas pe ulițe şi drumuri de munte de la poalele

Parcului Național Buila-Vânturarița

Parcul Național Buila Vânturarița

ECHIPA REALIZATOARE

Text, poze şi cercetare
Mădălin Focşa
madalin.focsa@gmail.com

Design & layout
Marius Andrei
mariusandreigeorge@yahoo.com

Colaboratori
Raluca Şerban

Monica Huidu
monica_huidu@yahoo.com

Florin Stoican
florinstoican@yahoo.com

Material finanțat de Fundatia pentru Parteneriat şi MOL România.
Acest material exprimă exclusiv opinia autorului, iar Fundația pentru Parteneriat şi MOL România nu pot fi făcuți în niciun fel răspunzători de felul în care se folosesc informațiile cuprinse în acesta.

Parteneri în proiect: Primăria Horezu, Asociația Mount Club, Grupul Şcolar Constantin Brâncoveanu Horezu, Administrația Parcului Național Buila-Vânturarița.

Obiectivele turistice de la poalele Parcului National Buila-Vânturarița © 2012

Cuvânt înainte

În 2004 se năştea cel mai mic parc naţional al ţării: Parcul Naţional Buila-Vânturariţa, în urma unui proiect al Asociaţiei Kogayon. Între timp acesta a devenit parte componentă a Reţelei Ecologice Europene Natura 2000 şi o zonă aproape necunoscută a devenit încet-încet o destinaţie turistică. Prin implicarea în administrarea parcului, Asociaţia Kogayon şi-a propus să-şi aducă o contribuţie la dezvoltarea durabilă a zonei, având ca punct focal Parcul Naţional Buila-Vânturariţa şi comunităţile locale.

Zona are un potenţial extraordinar, beneficiind pe de-o parte de o natură încă nealterată, cu o biodiversitate ridicată şi bine conservată, pe de altă parte de existenţa în zonă a unei mari densităţi de obiective cultural-istorice de valoare.

În decursul timpului comunităţile locale s-au dezvoltat în strânsă legătură cu elementele naturale, resurse pe baza cărora au supravieţuit în comuniune cu natura de-a lungul veacurilor. Piatra, lemnul şi apele munţilor, alături de pajiştile şi fâneţele montane au constituit baza existenţei şi dezvoltării comunităţilor stabilite la poalele munţilor. În jurul acestora s-au dezvoltat arhitectura locală specifică, elementele decorative, realizarea obiectelor de uz casnic şi decorativ, ocupaţiile tradiţionale, portul, tradiţiile şi legendele. În urmă au rămas pe lângă munte şi rezultatele vieţuirii oamenilor aici, materializate prin schituri şi mânăstiri, frumoase case olteneşti, vestita ceramică de Horezu, covoare olteneşti, straiele mândre ale portului popular, obiceiuri şi tradiţii, cântece, istorii şi legende.

Secole de-a rândul graniţele dintre munte şi sate au fost în permanenţă shimbate şi destul de relative, vara mai ales, parte din viaţa oamenilor mutându-se către vârful muntelui.

Rezultatul acestei convieţuiri este pe cale de a fi schimbat acum, prin presiunea din ce în ce mai mare pusă de om asupra naturii. Noile tehnologii pot acum afecta iremediabil şi în timp foarte scurt ceea ce s-a păstrat sute de ani până acum. O pădure care creşte în zeci de ani poate fi pusă la pământ într-o singură zi, un munte clădit în milioane de ani poate fi măcinat în câţiva ani, un râu care curge de mii de ani poate fi stricat în câteva zile. Asta se vede nu numai în munte, dar şi în satele de la poale, unde lucrurile vechi sunt uitate sau sufocate de cele noi şi schimbările sunt din ce în ce mai accelerate.

Prin acest proiect se încearcă tocmai evitarea acestui lucru. Prin scoaterea în evidenţă a valorilor culturale din zona parcului se încearcă reliefarea acelor valori care au fost scoase la iveală prin convieţuirea în comuniune a omului cu natura. Se împletesc astfel două elemente de bază ale dezvoltării durabile, patrimoniul natural şi componenta socială. Cel de-al treilea element vine de la sine, dezvoltarea economică durabilă putându-se realiza numai prin convieţuirea în mod nedistructiv a acestora. Promovarea comunităţlor locale prin parcul naţional şi a parcului naţional prin ceea ce au scos mai bun în decursul timpului comunităţile locale poate fi măcar un bun prilej de a întrezări legătura dintre ele şi, de ce nu, de a privi cu încredere în viitor.

ZONA HOREZU

Aflată la sud-vestul parcului, este cunoscută în România pentru un monument-capodoperă a civilizației românești, dar și un bun de patrimoniu, pe cale de a fi recunoscut de UNESCO: ceramica tradițională locală, cu al său celebru festival „Cocoșul de Hurez". Nod al drumurilor comerciale și centru gravitațional al așezărilor vâlcene de sub munte, Horezu are valențe turistice și un mare potențial. De aici putem pleca în excursii către punctele de interes care se află jur-împrejur.

Obiectiv turistic aflat în patrimoniul UNESCO:

1. **Complexul monahal Hurezi** - lângă satul Romanii de Jos (or. Horezu)

Obiective de interes național:

2. **Complexul culelor Măldărăștilor** – sat/com. Măldărești
3. **Ulița Olarilor** – or. Horezu

Obiective cu valoare regională:

4. **Biserica din Târg** – or. Horezu
5. **Biserica din satul Urșani** (or. Horezu)
6. **Fostul schit Bălănești** – sat Râmești (or. Horezu)

Obiective de interes local:

7. **Biserica Covrești** - cartier Olari (or. Horezu)
8. **Conacul Pleșoianu** – sat/com. Măldărești

Legendă

Fiecărui obiectiv îi corespunde o culoare, aferentă zonei din care face parte.Urmați codul de culori pentru o identificare ușoară a obiectivelor în cuprinsul broșurii.

ZONA ARNOTA - COSTEȘTI

Aflată la sudul parcului, sub poalele muntelui, este poarta principală de intrare în munte. Aici, comunitățile locale ating limita Parcului Național. În jurul muntelui Arnota s-au concentrat activitățile umane din cele mai vechi timpuri, frumusețile naturii îmbinându-se cu patrimoniul creat de localnici. Chiar dacă peisajul este alterat de prezența carierei de calcar, tocmai aici regăsim cele mai interesante și variate obiective turistice. Accesul la ele se face din DN67, pe văile paralele Bistrița și Costești.

Obiective de interes național:

1. **Mânăstirea Bistrița** – sat Bistrița (com. Costești)
2. **Peștera Sf.Grigorie Decapolitul** – sat Bistrița (com. Costești)
3. **Mânăstirea Arnota** – pe muntele Arnota (com. Costești)

Obiective cu valoare regională:

4. **Fostul schit Subpiatră (44 Izvoare)** – sat Pietreni (com. Costești)
5. **Biserica Grămești** – sat Pietreni (com. Costești)
6. **Muzeul Trovanților** – sat/com. Costești
7. **Fostul schit Păpușa (Eleonul)** – pe muntele Arnota (com. Costești)
8. **Biserica Grușetu** - sat/com. Costești

Obiective de interes local:

9. **Ansamblul rural** – sat Bistrița (com. Costești)
10. **Schitul Păr (Țigănia)** – sat Bistrița (com. Costești)
11. **Galeria de Artă „Al.Bălintescu"** – sat / com. Costești
12. **Biserica Ciorobești** – sat Pietreni (com. Costești)
13. **Stabilimentul balnear și izvoarele** – sat/com. Costești
14. **Podul Bibescu și crucile de piatră** – Cheile Bistriței (com. Costești)

ZONA OTĂSĂU – CACOVA

Aflată la sudul parcului, mai departe de poalele muntelui, are puncte de interes în satele de pe valea Otăsăului (în special Bărbăteşti, cunoscut pentru festivalul anual „Brâul de Aur"), dar şi în zona fostului sat Cacova (azi Piscu Mare). Accesul spre obiective se face din DN67, în punctele Stoeneşti, Pietrari şi Bârzeşti. La cele de pe valea Cacovei se poate ajunge şi dinspre est. E o zonă puternic ancorată în tradiţii locale şi totodată reprezintă un centru de folclor al întregului ţinut nord vâlcean.

Obiective de interes regional:

1. **Biserica Mierleşti** – sat/com. Bărbăteşti
2. **Biserica Vătăşeşti** – sat/com. Bărbăteşti
3. **Biserica Drăgăneşti** – sat Bodeşti (com. Bărbăteşti)
4. **Fostul schit Bodeşti** – sat Bodeşti (com. Bărbăteşti)
5. **Fostul schit Climent** – sat Pietrarii de Jos (com. Pietrari)
6. **Schitul Jgheaburi** – pe valea Jgheaburi, lângă satul Piscu Mare (com. Stoeneşti)
7. **Biserica Neghineşti-Cacova** – între satele Neghineşti şi Piscu Mare (com.Stoeneşti)

Obiective cu valoare locală:

8. **Vila Petre Iliescu (şi alte case cu arhitectură rural-burgheză)** – sat/com. Bărbăteşti
9. **Biserica Ernatic** – sat/com. Bărbăteşti
10. **Casa-muzeu N.Târcală (şi alte gospodării tradiţionale)** – sat/com. Bărbăteşti
11. **Biserica Poeni** – sat/com. Bărbăteşti
12. **Biserica de lemn din Pietrarii de Sus** – com. Pietrari
13. **Biserica de lemn Popeşti-Cacova** – sat Popeşti (com. Stoeneşti)

ZONA CHEIA

Aflată la sud-estul parcului, este o arie mai largă, fiind şi cea mai apropiată de municipiul Rm.Vâlcea. În centrul ei se află satul Cheia de pe valea omonimă. Punctele de interes sunt accesibile mai ales pe şoseaua DN64A spre Băile Olăneşti. Pe drumul judeţean de sub munte (DJ651) se poate ajunge la obiectivele din comuna Stoeneşti, care sunt accesibile şi separat, dinspre sud. Astfel, nodul de acces pentru a vizita toate aceste obiective este localitatea Păuşeşti-Măglaşi.

Obiective de interes regional:

1. **Mânăstirea Sărăcineşti** – sat Valea Cheii (com. Păuşeşti-Măglaşi)
2. **Biserica Chiciora** – sat/com. Păuşeşti - Măglaşi
3. **Mânăstirea Iezeru (cu peştera Sf.Antonie)** – pe valea Cheii (or. Băile Olăneşti)
4. **Biserica lui Horea (din Albac)** – or. Băile Olăneşti
5. **Piatra Scrisă** – în pădurea de pe Dealul Comanca (or. Băile Olăneşti)
6. **Schitul Bradu** – sat Gurguiata (or. Băile Olăneşti)
7. **Schitul Jgheaburi** – pe valea Jgheaburi, lângă satul Piscu Mare (com. Stoeneşti)
8. **Biserica Neghineşti-Cacova** – între satele Neghineşti şi Piscu Mare (com.Stoeneşti)

Obiective cu valoare locală:

9. **Biserica din Coasta** – sat/com. Păuşeşti - Măglaşi
10. **Biserica Olănescu** – sat Olăneşti (or. Băile Olăneşti)
11. **Biserica din Valea de Case** – sat Olăneşti (or. Băile Olăneşti)
12. **Fostul schit Comanca** – lângă satul Pietrişu (or. Băile Olăneşti)
13. **Casele de târgoveţi din Olăneşti-sat** – or. Băile Olăneşti
14. **Mlaştina Mosoroasa** – pe dealul Lacul Frumoasei (or. Băile Olăneşti)
15. **Biserica din satul Cheia** – or. Băile Olăneşti

Mânăstirea Hurezi

Locul cu care zona se mândreşte pe bună dreptate în faţa întregii lumi, este capodopera celei mai înfloritoare epoci artistice a trecutului românesc. Acum trei veacuri, din moştenirea civilizaţiei bizantine, la care s-au adăugat influenţe renascentiste, baroce şi tradiţionale locale, s-a născut între Dunăre şi Carpaţi un stil propriu românesc, numit apoi „brâncovenesc" – după numele promotorului său cel mai important, domnitorul Constantin Brâncoveanul (1688-1714). Domnia lui coincide cu apogeul culturii medievale româneşti, iar dintre marile sale opere, complexul monahal Hurezi este la locul de frunte, dovadă şi includerea pe lista patrimoniului UNESCO – unicul astfel de monument din Oltenia.

Construit în intervalul 1690-1706 de Brâncoveanul şi familia sa, ansamblul are ca nucleu biserica mare, înconjurată de o incintă patrulateră din care se evidenţiază: spre vest paraclisul cu trapeza, iar lângă el celebrul foişor al lui Dionisie (adăugat la 1753, cu bogata sa dantelărie de piatră); spre sud turnul-clopotniţă pe sub care se face accesul şi casele domneşti - care găzduiesc biblioteca (înfiinţată la 1701) şi muzeul mânăstirii; spre nord chiliile călugărilor. În afara incintei principale, se află anexele gospodăreşti şi zidurile incintei exterioare. În cele patru puncte cardinale, mânăstirea e străjuită de bisericuţe mai mici: la sud, biserica „Sfinţii Îngeri"-Ţigănia (1700, făcută iniţial pentru robii mânăstirii), cu un original pridvor pe stâlpi de lemn; la vest, peste apa râului Romanilor (Hurezi) se află Schitul „Sf.Ştefan", zidit la 1703 de fiul voievodului; spre nord, la poalele pădurii, dincolo de livadă – Schitul „Sf.Apostoli", ctitoria egumenului Ioan din anul 1698; în sfârşit la răsărit de incinta mare se găsea vechea bolniţă a mânăstirii, din care se păstrează armonioasa bisericuţă (1696, ctitoria Doamnei Marica) înconjurată de crucile cimitirului, precum şi ruinele infirmeriei şi un mare foişor.

Ceea ce trebuie remarcat în primul rând sunt picturile întregului ansamblu, opera zugravilor care au format renumita şcoală de la Hurezi, condusă de grecul Constantinos – cel mai important curent artistic din istoria artei vechi româneşti, cu ecouri ce se regăsesc din Dalmaţia până la Nistru, din Transilvania până în Balcani. Frescele din biserica mare sunt grăitoare în acest sens: tablourile votive realiste cu familia domnitoare şi rudele lor Cantacuzinii, decorativismul şi sugestiile post-bizantine venite din ambianţa mediteraneeană fiind trăsăturile definitorii. De mare valoare sunt şi iconostasul de lemn sculptat şi poleit, tezaurul de icoane şi opere de argintărie, tâmplăria şi sculpturile în piatră (coloane, ancadramente, balustrade, pisanii). Toate acestea poartă amprenta unitară a desăvârşirii artistice din epoca brâncovenească.

Sarcofagul de marmură al ctitorului martir aşteaptă încă gol, clipa când poate moaştele sale, aflate la Bucureşti (îngropate acolo în taină de Doamna Marica, la câţiva ani după decapitarea sa la Constantinopol), vor fi aduse aici cu mare fast.

- ***1. Paraclisul şi Foişorul lui Dionisie***
- ***2. Bolniţa***
- ***3. Biserica mare***

2

3

Horezu – capitala ceramicii

Unul dintre cele mai frumoase meşteşuguri tradiţionale româneşti este olăritul, care a fost mereu la loc de cinste în Horezu - cel mai vestit centru al ceramicii tradiţionale din ţară. Olarii de aici prelucrează lutul scos din Dealul Ulmului, aflat la est de oraş, iar pentru smalţul vaselor şi culori folosesc tot pământ local (din Culmea Marginea sau Dealul Obreja). Motivele ornamentale caracteristice ale ceramicii smălţuite de Horezu sunt cocoşul, spirala, pomul vieţii, şarpele casei, spicul, pânza de păianjen sau valul, iar cromatica e dominată de ocru, verde şi albastru. În atelierele lor, ceramiştii hurezeni, care au perpetuat meseria în familie, de multe generaţii, folosesc, pe lângă roata olarului, unelte tradiţionale de decorat, precum cornul şi gaiţa, iar vasele lor devin tot mai mult opere de artă decorativă – deşi iniţial aveau şi funcţie utilitară casnică.

Pentru turistul ce vrea să afle mai multe, recomandăm în primul rând vizitarea Colecţiei de Artă Populară Contemporană aflată în incinta Casei de Cultură a oraşului Horezu – program zilnic 9.00-16.00 (dacă vizita dvs este sâmbăta sau duminica, sunaţi mai întâi pentru programare la tel. 0721.372195). Acolo se află cele mai valoroase piese ceramice, premiate de-a lungul anilor, precum şi alte obiecte tradiţionale din zonă.

Obiecte din ceramică sunt la vânzare în magazinele olarilor aflate de-a lungul şoselei, la intrarea în oraş dinspre Rm.Vâlcea (DN67). Iar dacă vă doriţi să veniţi la celebrul târg „Cocoşul de Hurez" – un spectacol al ceramicii româneşti, cu ecouri peste graniţe, reţineţi că el se desfăşoară anual, neîntrerupt din 1971, întotdeauna în prima duminică a lunii iunie (ţine defapt 3 zile); locul tradiţional: platoul Stejari, aflat la celălalt capăt al oraşului, lângă DN67.

Cei care îşi doresc să cunoască secretele olăritului, pot merge direct acasă la meşteşugarii locali, unde vor fi primiţi cu ospitalitate în atelierele acestora unde vor asista la momentele creaţiei: pregătirea lutului (dospire, tăiere, frământare, curăţare), modelarea, zvântarea pe poliţe, răzuirea şi găurirea / iscălirea vasului, decorarea, uscarea, arderea la primul foc, apoi smălţuirea şi arderea la al doilea foc. Majoritatea meşterilor locali trăiesc în cartierul Olari, pe Str. Olarilor, la cca 4km nord de centrul oraşului – casele şi curţile lor fiind decorate cu ceramica realizată, ca o perpetuă reclamă. Pe Uliţa Olarilor meşterii au porţile mereu deschise celor ce vor să cumpere sau doar să admire ceramica de Horezu. Acolo se înşiră peste 20 ateliere pe câteva sute de metri. Printre cei mai cunoscuţi olari, cu tradiţie bogată şi mari premii obţinute, sunt familiile Vicşoreanu, Ogrezeanu, Mischiu, Ţambrea, Iorga, Popa, Bâscu, Paloşi, Frigură sau Giubega.

- ***1. Meşter olar la roată***
- ***2. Aplicarea decoraţiunilor se face manual şi după metode tradiţionale***
- ***3. Vase cu motivul cocoşului de Horezu şi a spiralei***
- ***4. Vedere din atelier***

2

3

4

Ansamblul culelor de la Măldăreşti

Satul Măldărăşti este atestat documentar la 1504, într-un hrisov al lui Radu cel Mare. Printre marile familii boiereşti ale Olteniei medievale sunt menționați şi Măldărăştii. Legenda spune că un anume paharnic Nan ar fi ridicat aici, în veacul al XVI-lea, un turn de apărare, înglobat apoi în cula veche, existentă şi azi.

Culele sunt locuințe boiereşti fortificate, specifice Balcanilor, care au apărut şi în Oltenia veacului al XVII-lea. Aici s-a realizat o simbioză cu stilul popular local, rezultând un tip de locuință care este un tezaur arhitectural european. În culele româneşti, cu foişoarele lor pitoreşti, se ghicesc ideile precursoare ale artei brâncoveneşti.

Cea mai frumoasă legendă este cea legată de nepotul lui Nan, căpitanul de oaste Tudor Maldăr, aflat în slujba lui Mihai Viteazul şi apoi a lui Radu Şerban. Se spune că în focul luptelor cu tătarii din anul 1602, boierul Tudor Maldăr ar fi fost luat prizonier şi dus apoi în seraiul din Crimeea. Dar fata hanului tătar se îndrăgosteşte de viteazul căpitan şi reuşesc să fugă împreună la moşia lui de la Măldărăşti.

Aici, Tudor se însoară cu tătăroaica şi îşi clădesc o locuință întărită, pentru ca niciun duşman să nu le mai tulbure vreodată liniştea. În realitate, urmaşii lui Tudor Maldăr sunt cei care, în veacul al XVIII-lea, au ridicat monumentele vechi ce se văd astăzi: biserica-paraclis şi cula veche. Neamul a păstrat moşia până pe la 1830, când ea a revenit ca zestre boierilor Greceni.

Biserica „Sf.Voievozi" (1774-1790), fost paraclis al curților boiereşti – este bogat decorată cu picturi exterioare, la interior putând fi admirate portretele votive ale Măldărăştilor, iar la exterior, pisania şi ancadramentul uşii, cu decorații bogate, precum şi frizele pictate sub cornişă.

Cula lui Gheorghe Măldărăscu (mai cunoscută azi drept „Cula Greceanu") – ridicată cam în aceeaşi perioadă cu biserica, este cea mai cunoscută şi valoroasă dintre culele boiereşti ale Olteniei. Construcție pe trei nivele, cu parter-pivniță izolat de restul încăperilor, şi cu două cerdace cu arcade (se remarcă foişorul de colț de la etajul II), cula găzduieşte din 1967 o colecție muzeală ce ilustrează atmosfera curților boiereşti de țară. Interesante sunt scările şi camerele de refugiu, sobele originale, iar dintre decorațiile interioare - fresca Măldărăştilor din sala de la etaj, pictată de Olga Greceanu în perioada interbelică.

Cula lui Gheorghiță Măldărăscu (ce poartă şi numele „Cula Duca") datează din perioada 1812-1827. Impresionează prin masivitate, dar şi prin eleganța cerdacului de la etajul II; încăperea-pivniță de la parter, cu interior autentic, a fost decorul unor celebre filme istorice. Cula, cumpărată de la familia Greceanu în 1910 de către marele om politic I.G.Duca, face parte azi tot din complexul muzeal. În aceeaşi incintă se află şi casa memorială I.G.Duca (1912), unde avocatul liberal îşi petrecea vacanțele – astăzi turiştii pot fi găzduiți alături, în camere special amenajate aici de către Muzeul Județean Vâlcea.

- ***1. Casa memorială I.G.Duca***
- ***2. Cula Greceanu***
- ***3. Cula nouă***

2

3

Biserica din Urşani

Urşanii sunt un sat al oraşului Horezu, aflat la 5km spre nord, unde există o frumoasă biserică din anul 1800, ctitorie a fruntaşilor satului.

În pronaos, o scenă de amploare atrage atenția: îmbrăcate în costume populare, 43 de personaje, pictate de-a lungul a trei pereți, fac din lăcaş un adevărat "templu al libertății şi mândriei țărăneşti" (R.Theodorescu).

Aici se află şi mormântul marelui liberal I.G. Duca. O legendă locală mai recentă spune că el ar fi găsit (după indicii din documente vechi) locul unei comori ascunse de un haiduc în zid, chiar sub chipul unui ctitor. Cu banii găsiți ar fi ridicat căminul cultural, iar apoi văduva sa ar fi făcut multe acte de caritate în zonă.

Schitul Bălăneşti de la Râmeşti

Într-un loc mai retras ce domină Depresiunea Horezu se află cel mai vechi monument al zonei. Sfințită la 1658, biserica „Duminica Tuturor Sfinților" a fostului schit Bălăneşti este ctitoria mitropolitului Ştefan, ridicată în satul său natal. Îl regăsim pictat pe iconostasul cu decorație barocă, alături de ambițiosul şi eruditul domnitor Mihail Radu (ultimul pe tron din neamul Drăculeştilor).

Aspectul mai greoi al lăcaşului de azi e cel rezultat în urma unei refaceri din 1859 (prin grija unui boier local – de la care i-a şi rămas numele de Bălăneşti). Deosebit de interesantă este reprezentarea Morții (personificare umanizată dar terifiantă), aflată pe peretele exterior al pronaosului.

1

2

3

4

- ***1. Biserica din Urşani - Friza exterioară***
- ***2. Biserica din Urşani - Țărani ctitori (pronaos)***
- ***3. Biserica din Urşani - Frescă: Nunta din Cana (detaliu)***
- ***4. Schitul Bălăneşti de la Râmeşti***

Biserica Târgului - Horezu

Oraşul Horezu este un vechi târg comercial, dezvoltat dintr-un sat al mânăstirii Hurezi. E atestat documentar la 1487 cu numele „Huhurezi” (ce vine de la păsările odinioară numeroase în pădurile de fag din zonă).

După 1780 devine târg, datorită transhumanței, prelucrării lemnului şi cărăuşiei. Astfel se înfiripează centrul comercial, din care putem admira câteva străduțe cu imobile caracteristice micii burghezii locale, cu prăvălii la stradă şi etaj-locuință.

Cel mai valoros monument din ansamblul istoric este Biserica Târgului, ctitoria vătafului de plai Ioan Urşanu de la 1800. Se remarcă prin decorația bogată exterioară (sunt pictate inclusiv turlele) şi uşa de lemn sculptat.

1

2

- ***1. Frescă în pridvor - detaliu***
- ***2. Biserica Târgului***

Mânăstirea Bistrița Olteană

Bistrița este una din cele mai importante mânăstiri ale Evului Mediu românesc, centru de cultură şi şcoală monahală. Istoria ei începe înainte de 1492 cu ctitorul Barbu Craiovescu, mare ban al Olteniei. La 1497 acesta aduce aici şi moaştele sfântului Grigorie Decapolitul (cuvios care trăise în sec.VIII-IX prin Asia Mică) – şi care sunt până azi odorul cel mai de preț al lavrei.

Însuşi Neagoe Basarab s-a format în mediul scolastic de la Bistrița, care l-a mai dat, printre mulți alți cărturari, şi pe cronicarul Mihail Moxa, în veacul al XVII-lea.

Cel mai important monument al ansamblului este bisericuța Bolnița, care datează din veacul al XV-lea - vremea pustnicilor ucenici al Sf.Nicodim de la Tismana. Craioveştii au inclus-o în mânăstirea lor, iar pe la 1519 a fost pictată (se remarcă la interior portretul ctitorului, călugărit cu numele de Pahomie; autorul este celebrul zugrav Dobromir din Târgovişte). Are un pridvor deschis adăugat în 1710 şi pictat jumătate de veac mai târziu de zugravii şcolii de la Hurezi.

Ansamblul original al mânăstirii a fost reconstruit în stil neogotic la 1846-1856 după planurile arhitectului Johann Schlatter. Aceasta cuprinde biserica mare, pictată de Gheorghe Tattarescu, turnul-clopotniță înalt de 33 metri, şi clădiri pe trei nivele care încadrează monumental biserica pe trei laturi, lăsând la răsărit spațiu liber cu doar un foişor către panorama văii Bistriței. Din perioada interbelică datează frumoasa vilă a episcopului Vartolomeu, în stil neoromânesc.

1

2

3

4

- ***1. Incinta principală***
- ***2. Vila episcopului Vartolomeu (1933)***
- ***3. Biserica Bolniței***
- ***4. Racla cu moaştele Sf.Grigorie Decapolitul***

Peştera Sf-ului Grigorie Decapolitul

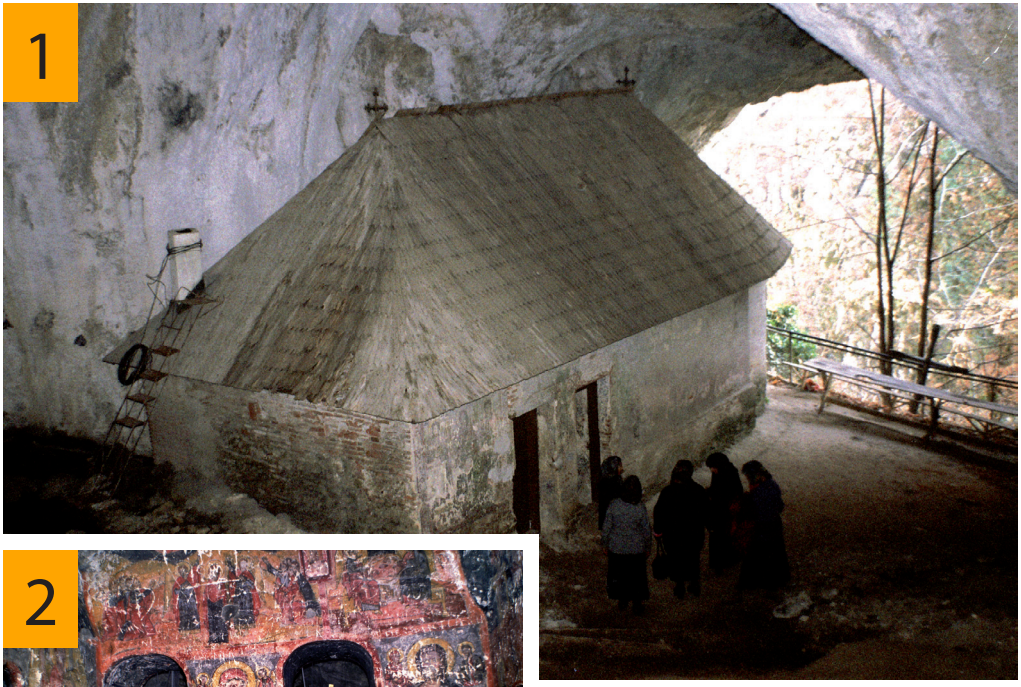
Unicat în peisajul turistic românesc, această peşteră a fost locuită din preistorie. În Evul Mediu, aici s-au retras sihaştri care vieţuiau după vechi tradiţii ascetice.Ultimul pustnic a trăit aici în vara lui 1960, în timpul prigoanei comuniste. Locuirea ei neîntreruptă, accesul dificil şi camuflajul perfect dovedesc că era unul dintre cele mai bune locuri de refugiu din Carpaţi.

În cel mai retras colţ al peşterii se află bisericuţa Ovidenia – lăcaş parţial rupestru, cu rol de ascunzătoare pentru tezaurul mânăstirii Bistriţa. Zidită de primul egumen, ieromonahul Macarie, în jurul anului 1500, bisericuţa are o „tainiţă" în peretele stâng al naosului. Aici s-au ascuns de multe ori moaştele, obiectele de cult, hrisoavele şi cărţile vechi ale mânăstirilor din Oltenia – astfel că peştera are pentru cultura şi istoria românească un rol deosebit de important, datorită ei ajungând până la noi documente şi opere de artă valoroase. Deşi deteriorate, se păstrează încă fresce vechi de cinci secole.

Bisericuţa Sf.Arhangheli, al doilea lăcaş din peşteră, a fost ridicată în 1637 de mitropolitul Teofil, şi păstrează picturi în frescă valoroase stilistic. Ea primeşte lumină naturală printr-un mare portal deschis în peretele inaccesibil al Cheilor Bistriţei.

Spectaculozitatea peşterii (accesul se face numai târâş, intrarea fiind joasă şi îngustă) şi misterul dat de istoria ei, precum şi valoarea naturală (există o mare colonie de lilieci) fac din ea poate cel mai atractiv loc al zonei.

1

2

- ***1. Bisericuţa Sf.Arhangheli***
- ***2. În bisericuţa Ovidenia***

Mânăstirea Arnota

Pe Muntele Arnota, la o altitudine de 820m, la limita Parcului Național de azi, străjuie de aproape patru secole ctitoria şi necropola marelui domn Matei Basarab (1632-1654). Este unul din monumentele medievale cele mai importante pentru istoria şi arta românească. Drumul de acces este pitoresc, tăind serpentine în munte spre acest „cuib de vulturi" care a fost ridicat între anii 1633-1636 pe locul unei biserici mai vechi cu două secole.

La Arnota se mai păstrează din epoca originară doar biserica, mică dar armonioasă – o adevărată bijuterie arhitectonică. Importantă pentru stilul său arhaic, cu decorații exterioare plăcute, ea are un original pridvor deschis cu turlă, adăugat de Constantin Brâncoveanu la 1694.

Podoaba cea mai de preț a Arnotei sunt picturile interioare, de mare calitate artistică, opera zugravului Stroe din Târgovişte (1644). Frescele au fost restaurate recent, şi putem remarca aici cel mai cunoscut portret al lui Matei Basarab. În pronaos se află mormântul său, având o frumoasă lespede bogat cioplită în marmură, cu decorații baroce.

Alte opere de artă au fost duse chiar la Muzeul Național de Artă. Mânăstirea are însă colecția ei muzeală, unde putem admira exemplare din operele tipărite în vremea ctitorului (precum Pravila de la Govora) – Matei Basarab fiind nu doar cel mai mare ctitor de lăcaşuri din istoria românilor, ci şi un mare Mecena.

Ca o curiozitate, fundația bisericii este întărită cu cauciuc presat, pentru a face față trepidațiilor produse în cariera de calcar din apropiere.

1

2

- ***1. Biserica Mânăstirii Arnota***
- ***2. Vedere asupra incintei exterioare***

Schitul Subpiatră (44 Izvoare) - Pietreni

Satul Pietreni se numea în vechime Târsa (toponim dacic) – acelaşi nume îl purta şi Muntele Arnota. În acest cadru natural sălbatic şi pitoresc, aproape de intrarea în Cheile Costeştilor, se află solitară bisericuța fostului „schit de Supiatră” – ctitorie a egumenului Ştefan al mânăstirii Bistrița. Lăcaşul datează din anul 1701 şi are hramul “Sf.Nicolae”. De mare valoare este pictura interioară, realizată de Efrem zugravul în 1779. Altarul are un plan original cu trei abside strâns îmbinate, iar pridvorul este deschis doar pe colț.

De aceste locuri se leagă amintirea vizitei domnitorului Carol I din 1867, cel care a numărat în poiana schitului 44 de izvoare carstice, de unde şi al doilea nume al bisericuței.

- ***1. Vedere de ansamblu a schitului***
- ***2. Clopotnița şi ruinele chiliilor***

1

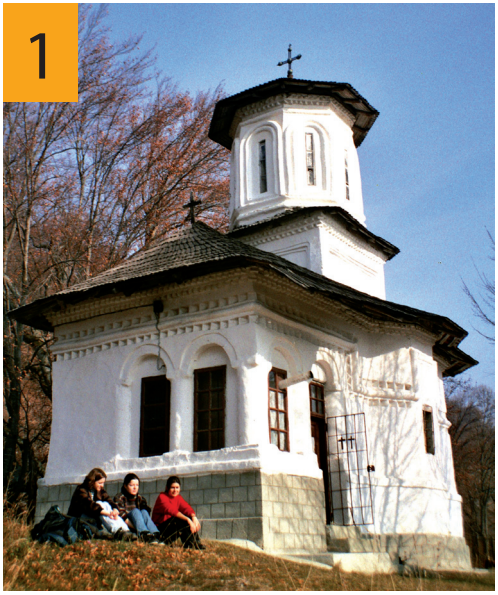
2

Schitul Păpuşa – Bistrița

Pe un platou numit „muntele Eleon”, ieşit ca o prispă deasupra Cheilor Bistriței, se înalță zveltă şi grațioasă bisericuța albă a fostului schit Păpuşa. Ridicat de egumenul Ştefan al mânăstirii Bistrița, în anul 1712, lăcaşul pare a fi chiar mai vechi, având inscripțiile de pe frescă în limba slavonă. A fost închinat sfântului Grigorie Decapolitul.

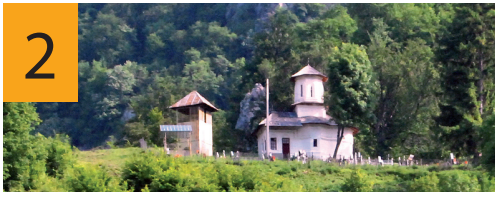
Aici se retrăgeau la meditație călugării-cărturari ai Bistriței, mai sus existând şi o stâncă ce poartă numele „Masa Grămăticilor” (pe lângă alte locuri legendare ca Stânca Dragnei, Scaunul Doamnei sau Colțurile cu lumânări). Actualmente biserică de sat, impresionează prin poziția insolită, de aici putând fi admirată întreaga vale, cu satul şi mânăstirea Bistrița.

Biserica Gruşetu – Costeşti

Bisericuța de lemn a cătunului Gruşetu (fostul nucleu al Costeştilor) datează dinaintea anului 1792, fiind ridicată de starețul mânăstirii Bistrița. Interesante sunt inscripțiile săpate în lemn pe pereții exteriori, care – deşi biserica este tencuită – au fost dezvelite şi puse în valoare ca nişte „ochiuri” de vechime.

Ansamblul, recent restaurat, mai cuprinde zidul de incintă din piatră de râu şi o frumoasă clopotniță de zid, construită la 1840 şi pictată parțial la exterior, în 1843. Scenele îi menționează fiecare în parte pe fruntaşii satului care le-au plătit la acea vreme. Deosebit este contrastul dintre albul varului sau pietrei şi verdele pădurii ce îmbrățişează locul.

- ***1. Schitul Păpuşa - vedere de aproape***
- ***2. Schitul Păpuşa - vedere de ansamblu***
- ***3. Biserica Gruşetu - restaurată în 2010***
- ***4. Biserica Gruşetu - vedere generală***

Biserica Grămeşti - Pietreni

O capodoperă a patrimoniului de lemn din Oltenia, biserica mitropolitului Ştefan e tăinuită de poala pădurii de brazi, la intrarea în satul Pietreni (com.Costeşti). Ridicată mândru pe un soclu masiv de calcar, ea aduce mult cu o casă țărănească bogată. Planul original, în retrageri succesive, pune în valoare cele trei compartimente.

Este datată la 1664 de pisania din pridvor şi poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Calitatea lucrării în lemn, din stejar masiv, inscripțiile exterioare ce fac din ea un registru de istorie, precum şi decorațiile artistice sunt elemente ce-i dau valoare între alte monumente similare. Pridvorul deschis pe stâlpi este printre cele mai vechi la o biserică de lemn.

Muzeul Trovanților – Costeşti

Pe Dealul Costeştilor, o veche carieră de nisip dezvăluie călătorilor curioase formațiuni grezoase rotunjite, cu mărimi de la câțiva centimetri la 5 metri. Sunt trovanții – deveniți emblema zonei, ei au fost folosiți ca elemente decorative din cele mai vechi timpuri, mulți născocindu-le şi puteri miraculoase.

Amenajat în anul 1995, muzeul în aer liber care pune în valoare aceste minuni ale naturii este accesibil oricui, fiind aflat chiar lângă DN67.

Zona a devenit celebră şi prin “Bătălia de la Costeşti”, episod dramatic din istoria modernă a României. Pe aceste dealuri, în 21 ianuarie 1999 minerii din Valea Jiului au spulberat rezistența jandarmilor şi polițiştilor, în ceea ce s-a chemat “a cincea mineriadă”.

1

2

3

4

- ***1. Biserica Grămeşti - Pietreni***
- ***2. Muzeul Trovanților***
- ***3. Muzeul Trovanților - formațiuni***
- ***4. Muzeul Trovanților - texturi***

Biserica Mierleşti din Bărbăteşti

Mierleştii sunt cel mai mare cătun al satului Bărbăteşti – sat vechi de moşneni liberi, înfiinţat, conform legendei, de urmaşii voievodului Bărbat, fratele lui Litovoi, în urmă cu peste şapte veacuri.

Biserica domină satul de pe una din terasele văii Otăsăului şi datează din anul 1775. Ctitorii şi zugravii ei sunt preoţi şi călugări ridicaţi dintre localnici. Păstrează în altar, naos şi pronaos fresca originală, terminată în anul 1785. Arhitectura, pictura şi decoraţiile sunt specifice lăcaşelor de ţară din epoca post-brâncovenească. Interesantă este unitatea întregului ansamblu, ca vechime şi stil (incinta cu zid de piatră cuprinde cimitirul şi o robustă clopotniţă de zid).

Biserica Vătăşeşti din Bărbăteşti

Deşi străvechi, satul de moşneni nu păstrează urme anterioare anului 1700, când bătrânii spun că o alunecare de teren a stăvilit apa Otăsăului în munte, iar când barajul natural s-a rupt, apele au măturat întregul sat, inclusiv vechea biserică a „vătăşeilor". Boiernaşii locali au reconstruit-o mai sus, în 1712-1714, ctitorul Ştefan Vătaful fiind îngropat în biserică. În jurul ei s-a înfiripat cătunul omonim.

Monument al artei brâncoveneşti de factură rurală, biserica-navă, cu pridvor deschis pe coloane, poartă hranul „Sf.Nicolae". Pictura e unică prin scena „Hora lelelor" ce personifică provinciile istorice româneşti, având alături lăutari cu ceteră, cobză şi cimpoi, îmbrăcaţi în culorile tricolorului.

- ***1. Biserica Mierleşti - vedere cu clopotniţa***
- ***2. Biserica Mierleşti - vedere generală***
- ***3. Biserica Vătăşeşti - vedere generală***
- ***4. Biserica Vătăşeşti - Bolta pridvorului***

Biserica Drăgăneşti din Bodeşti

Bodeştii sunt un sat de pe valea Otăsăului, atestat documentar la 1535. În cătunul Drăgăneşti, aflat la capătul dinspre Bărbăteşti al satului, se găseşte unul din vechile monumente ale epocii post-brâncoveneşti, mult răspândite în Oltenia de sub munte. Ctitorie a episcopului Climent al Râmnicului, biserica „Ovidenia”-Drăgăneşti datează din anul 1749. Pictura originală, făcută un an mai târziu de zugravi ardeleni, e principalul element de interes. De asemenea, ansamblul mai cuprinde un zid de incintă şi o clopotniță cu portal, aşezată chiar la intrarea în pridvorul bisericii, ceea ce face ca accesul să dea o notă de monumentalitate.

Fostul schit Bodeşti

În centrul satului Bodeşti, pe o colină înaltă se ridică mândră bisericuța unui vechi schit, recent restaurată şi pusă în valoare. E vorba de ctitoria stolnicului Obedeanu şi a ieromonahului Partenie, starețul mânăstirii Strehaia, din anul 1732. Deşi la exterior nu prezintă elemente deosebite, în afara cadrului pitoresc (incintă cu zid de piatră şi clopotniță de lemn), totuşi are o valoare deosebită, datorată frumoasei picturi în frescă de la interior, excelent păstrate. O scară de acces extrem de abruptă, tăiată în grosimea zidului, duce la clopotnița de lemn, aflată deasupra pridvorului închis, adăugat ulterior.

Fostul schit Climent din Pietrari

Sat vechi de vărari, Pietrarii sunt cunoscuți azi mai mult prin festivalul tradițional anual „Hora Costumelor”. De aici este originar episcopul Râmnicului Climent Modoran, unul din ierarhii cărturari, mare ctitor în eparhia sa, care a trăit acum trei veacuri. De la el se păstrează în satul Pietrarii de Sus biserica schitului ce i-a purtat numele, sfințită în anul 1743, cu hramul „Bunavestire”. Printre operele ei de artă remarcăm pictura originală, un jilț de piatră în altar, piatra tombală sculptată a unui ieromonah, precum şi frumoasele uşi de intrare sculptate în lemn.

1. Biserica Drăgăneşti

2. Biserica Drăgăneşti - frescă pridvor

3. Schitul Bodeşti - vedere de ansamblu

4. Schitul Bodeşti - ctitotii alături de Constantin Brâncoveanul

Schitul Jgheaburi

Ascuns într-o vale adâncă şi împădurită, departe de civilizaţie, schitul Jgheaburi îşi trage numele de la izvorul tămăduitor care atrage aici credincioşii, din vremuri vechi. Tradiţia monahală e veche de secole aici, dar bisericuţa actuală nu are mai mult de două veacuri. Totuşi picturile ei interioare şi exterioare – recent restaurate – sunt deosebit de valoroase artistic, cât şi datorită subiectelor precum deşertăciunea şi vanităţile omeneşti.

O adevărată bijuterie a artei munteneşti târzii (după cuvintele lui Vasile Drăguţ), lăcaşul e pus în valoare de cadrul natural superb şi de ospitalitatea măicuţelor, care se roagă aici într-o linişte patriarhală, specifică sihăstriilor oltene.

Schitul Jgheaburi - vedere generală

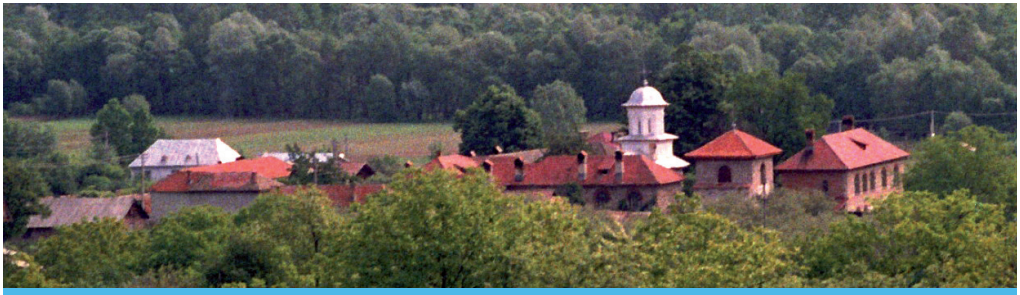
Biserica Neghineşti-Cacova

Poate cea mai frumoasă dintre bisericile cu pictură murală exterioară din Oltenia se găseşte la liziera pădurii, lângă satul Neghineşti din comuna Stoeneşti, nu departe de schitul Jgheaburi. Ctitorie a moşnenilor din anul 1819, biserica e superb decorată cu picturile zugravilor-ţărani din şcoala de pictură de la Teiuşu (sat vâlcean aflat lângă mânăstirea Govora).

Întreaga jumătate superioară a faţadelor exterioare este ocupată de aceste fresce, excelent păstrate, care au o cromatică bogată în care predomină turcoazul, vişiniul şi ocrul. Semnăturile caligrafiate, peisajele şi reprezentările animaliere sunt caracteristicile lor principale, iar cadrul natural pitoresc sporeşte valoarea monumentului.

Mânăstirea Sărăcineşti

Pe drumul spre Băile Olăneşti, puţin cunoscută drumeţilor, se află o mânăstire veche din epoca lui Şerban Cantacuzino şi Constantin Brâncoveanu. Satul Valea Cheii purta înainte numele mânăstirii-cetate, care a străbătut veacurile până la noi cu puţine modificări. Având drept ctitor principal pe episcopul Ştefan al Râmnicului, secondat de boierimea locală, mânăstirea Sărăcineşti se mândreşte cu pictura făcută în 1718 de zugravii şcolii de la Hurezi. În jurul ei, tot din epoca medievală au ajuns până la noi clopotniţa, casa stăreţiei şi chiliile, care împreună cu zidul de incintă formează o cetăţuie închisă, cu aspect arhaic, datorat mai ales zidurilor de piatră şi cărămidă, sau cerdacelor din lemn.

Mânăstirea Sărăcineşti - vedere de ansamblu, incluzând chiliile şi anexele monahale

Biserica Chicioara din Păuşeşti-Măglaşi

Una dintre frumoasele biserici oltene cu pictură exterioară se află la marginea apuseană a satului Păuşeşti-Măglaşi, la începutul drumului carosabil care duce spre Schitul Jgheaburi. Biserica este monument istoric de clasa A, datorită nu atât vechimii (este o simplă ctitorie a boierilor şi preoților locali din 1780) cât mai ales decorațiilor sale artistic realizate, în etape succesive, pe parcursul veacurilor XVIII-XIX.

Frizele pictate din registrul superior sunt foarte bine păstrate, iar varul alb al fațadelor şi turlei de pe pronaos, împreună cu verdele închis al brazilor din curtea lăcaşului, le pune şi mai mult în valoare.

Mânăstirea Iezeru

Pe valea râului Cheia, în inima munților, dăinuie de peste şase veacuri una din sihăstriile vâlcene cu o poveste fascinantă. Odinioară nucleu monahal puternic, schitul de la Iezeru avea trei sute de călugări. Legendele vorbesc despre comoara domnitorului Mircea Ciobanul şi despre un groaznic măcel în care au pierit pustnicii în veacul al XVI-lea. Biserica a fost reconstruită acum trei sute de ani, în stilul lăcaşelor rurale olteneşti, fiind asemănătoare unei cule.

De numele schitului se leagă prezența sfântului cuvios Antonie, pustnic din veacul al XVIII-lea, a cărui chilie săpată în piatră se găseşte mai sus în pădure. Poziția retrasă şi istoria bogată a locului cheamă mereu pelerinii şi iubitorii de natură.

- ***1. Biserica Chicioara - vedere generală***
- ***2. Biserica Chicioara - detaliu pictură***
- ***3. Mânăstirea Iezeru - picturi exterioare***
- ***4. Mânăstirea Iezeru - Chilia sfântului Antonie***

Biserica lui Horea

Una dintre emblemele staţiunii Băile Olăneşti este ...o bisericuţă de lemn ardeleană ! Pe lângă arhitectura specifică Ţării Moţilor şi valoarea artistică, ea este un simbol naţional prin semnificaţiile istorice. Povestea ei începe la 1752 în satul Albac din Apuseni, unde trăia meşterul de biserici Nicola Ursu – revoluţionarul Horea de mai târziu. Între bârnele ei a învăţat el carte, apoi a ascultat predicile cuviosului Sofronie de la Cioara, ce chemau la luptă împotriva uniaţiei şi asupririlor.

La 1907, bisericuţa a fost salvată dintr-o Austro-Ungarie ostilă, de către I.C. Brătianu, care a cumpărat-o şi a adus-o pe moşia sa de la Florica. Ultimul drum l-a făcut în 1958, fiind adusă în Olăneşti de către patriarhul Iustinian.

Schitul Bradu de la Gurguiata

Izolat la marginea satului Gurguiata – aşezare depopulată aflată pe dealuri, la 2-3 ore de mers cu piciorul din Băile Olăneşti, schitul Bradu este unul din locurile aflate aproape de cer, unde meditaţia şi reculegerea sunt la ele acasă.

Multă vreme părăsit, el a fost reactivat în ultimii ani, aici trăind o comunitate de maici. Bisericuţa este modestă dar foarte frumoasă, cu ziduri masive şi spaţii strâmte, datând din anul 1784. Interesantă este şi clopotniţa alăturată, masivă, cu două etaje (sub camera clopotelor se află chiar două chilii). Drumeţia până la schit – aflat aproape şi de mânăstirea Iezeru, dar accesibil doar pe poteci – este o plăcută evadare în sânul naturii.

1

2

3

- ***1. Biserica lui Horea - vedere generală***
- ***2. Schitul Bradu - vedere generală***
- ***3. Schitul Bradu - picturile de pe tâmpla de zid***

Piatra Scrisă de la Olăneşti

Împrejurimile staţiunii Băile Olăneşti sunt locuri ideale pentru plimbări în natură, drumeţii pe care fiecare turist le poate face. După băi, drumeţiile au aici o tradiţie puternică.

Mărturie a acestor plimbări de vilegiatură, adevărate cure de sănătate, pe care le-a făcut, cu mic cu mare, orice român care a ajuns la Olăneşti, este şi Piatra Scrisă. Este o stâncă vulcanică ce se poate scrijeli mai uşor, aflată într-un cadru natural sălbatic, deasupra unei prăpăstii şi înconjurată de verdele pădurii. Suprafaţa ei este plină de nume şi ani, săpate de-a lungul vremii de către drumeţi, dându-i astfel unicitate.

Biserica Covreşti - cartier Olari, Horezu

Pe strada care urcă în zona atelierelor de ceramică se află o mică biserică de sat din veacul al XIX-lea, cu pictură exterioară – opera zugravilor din şcoala de la Teiuşu. Inedită este mai ales scena în care apar ţiganii ursari, aflată lângă uşa laterală a pridvorului.

Biserica de lemn din Bălţăţeni

Monument istoric, biserica “Sfinţii Îngeri” din satul Bălţăţeni (comuna Tomşani) este o ctitorie preoţească din anul 1774. Interiorul văruit şi plin de ştergare aminteşte de atmosfera unei case tradiţionale.

Ansamblul rural din Bistriţa

La poarta mânăstirii Bistriţa s-a înfiripat în jurul anului 1900 un mic centru rural-comercial, din care s-au păstrat până azi case vechi valoroase precum casa Popian (în stil popular) sau casele Glăvan (imobile cu front la stradă şi foişoare ce amintesc de cule).

- ***1. Piatra scrisă de la Olăneşti***
- ***2. Biserica Covreşti - jocul ursarilor (detaliu)***
- ***3. Ansamblul rural din Bistriţa: casa Glăvan***

Schitul Păr (Țigănia)

Este bisericuța fostului cătun de robi țigani ai mânăstirii Bistrița, ridicată la 1689. Micuță, zveltă şi simplă, cu o uşă de lemn bogat sculptată şi o pictură în frescă datând din 1788, biserica Schitului Păr se află într-un cadru natural deosebit, pierdută printre livezi.

Galeria de Artă - Costeşti

Galeria de Artă - Costeşti

Aflat în incinta căminului cultural al comunei, muzeul „Alexandru Bălintescu" găzduieşte lucrări de artă plastică modernă, având ca nucleu şapte capodopere ale sculptorului Gheorghe D. Anghel, fiu al Costeştilor.

Biserica Ciorobeşti din Pietreni

La poalele pădurii seculare, dominând partea de sud a satului Pietreni (com. Costeşti), bisericuța albă cu decorații albastre şi vişinii, purtând hramul „Vovidenia", datează din anul 1750. O apariție inedită este ceasul solar de pe zidul exterior.

Băile Costeşti - stabilimentul balnear şi izvoarele

La poalele pădurii seculare, dominând partea de sud a satului Pietreni (com. Costeşti), bisericuța albă cu decorații albastre şi vişinii, purtând hramul „Vovidenia", datează din anul 1750. O apariție inedită este ceasul solar de pe zidul exterior.

Podul Bibescu şi crucile de piatră din Cheile Bistriței

La intrarea în Cheile Bistriței se păstrează un fragment dintr-un pod istoric de metal, vechi de peste 150 ani, iar în stânca de pe versantul stâng al râului putem admira două cruci mari în basorelief – prima dintre ele dăltuită după vizita din 1867 a lui Carol I.

1

2

3

- ***1. Schitul Păr (Țigănia)***
- ***2. Biserica Ciorobeşti - ceasul solar***
- ***3. Crucile de piatră din Cheile Bistriței***

Arhitectura rural-burgheză din Bărbăteşti

Satul Bărbăteşti, ca aşezare străveche de moşneni înstăriți, păstrează imobile cu arhitectură evoluată din cea tradițională, de multe ori cu elemente neo-româneşti. Exemple: vila Petre Iliescu (Mierleşti), vila Rădulescu, primăria veche, casa Ghimiş-Chinezu, casele Predescu sau Paraschivoiu.

Biserica Ernatic din Bărbăteşti

Pe un deal proeminent ce domină centrul satului, biserica-monument Ernatic este un lăcaş original cu segmente din epoci diferite: naosul şi altarul din lemn tencuit (1823), pronaosul de zid, cu turlă şi picturi exterioare (1785), pridvorul închis (exonartexul) din zid (1890).

Biserica Olănescu din Olăneşti-sat

Datând din anul 1718, biserica „Sf.Nicolae" din satul Olăneşti a fost pictată de zugravul Ilie Teiuşeanul (1820). Tabloul votiv este unic prin faptul că alături de boierii Olăneşti apare şi un general austriac, la acea vreme Oltenia făcând parte din Austro-Ungaria.

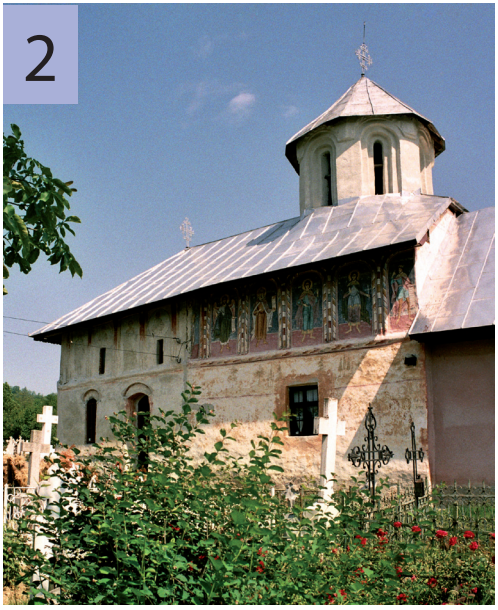
Biserica din Valea de Case

Tot în satul Olăneşti se află şi biserica „Sf. Voievozi", pictată de acelaşi zugrav, care deşi este mai nouă (1820) este la fel de frumoasă. Are în plus clopotniță pe pronaos şi pictură exterioară, fiind situată într-un cadru natural deosebit.

Fostul schit Comanca

Bisericuța fostului schit se află lângă satul Pietrişu (or. Băile Olăneşti), pe un tăpşan verde străjuit de brazi înalți. Ridicat la 1736 de vornicul Preda Bujoreanul, lăcaşul cu brâu colorat se încadrează perfect în peisaj. Interesantă este legenda întemeierii, zugrăvită în pronaos.

1. Vila Petre Iliescu - casă burgheză din satul Bărbăteşti

2. Biserica Ernatic: partea de zid

Casa-muzeu Nicolae Târcală - Bărbăteşti

În parcul din centrul satului au fost aduse în 1970 - cu ocazia primei ediții a „Brâului de Aur” - o casă tradițională cu corlat, un joagăr, o moară, un cuştubar, o varniță şi o surlă. Din păcate numai casa mai poate fi azi admirată.

Biserica Poeni din Bărbăteşti

Ascunsă de paşii drumeților neavizați, bisericuța de lemn tencuit a cătunului Poeni datează din anul 1790, fiind făcută de boierul Gheorghe Măldărăscu (ctitorul celebrei cule Greceanu). De interes sunt tâmpla şi icoanele împărăteşti, pictate acum două secole.

Biserica de lemn din Pietrarii de Sus

Bisericuța se află înconjurată de troițele țărăneşti ale cimitirului şi datează din anul 1865, având un frumos iconostas de lemn sculptat.

O altă biserică de lemn, veche din 1656, cu un plan foarte rar, a existat în satul Pietrari, fiind mutată în 2009 la Muzeul Satului Vâlcean.

Biserica de lemn Popeşti-Cacova (Vişoara)

Având hramul „Sf.Voivozi”, lăcaşul are un turn pitoresc deasupra pridvorului închis cu geamlâc, pereți tencuiți cu medalioane pictate, şi acoperişul din şiță. Se află la marginea nordică a satului Popeşti, comuna Stoeneşti şi datează din 1772, cu refaceri ulterioare.

Biserica din Coasta

În satul Coasta (vechiul centru al comunei Păuşeşti-Măglaşi) se află o biserică din anul 1829, cu interesante picturi murale exterioare ale zugravilor şcolii din Teiuşu. Poartă hramul „Sf.Nicolae” şi are un zid de incintă din piatră.

Merită vizitată pentru picturile murale, care s-au păstrat remarcabil, cât şi pentru cadrul natural al zonei.

1. Casa Târcală (sec. al XVIII-lea)

2. Biserica de lemn Poeni - Bărbăteşti

3. Biserica de lemn „Sf.Voievozi” Popeşti- Cacova (Vişoara)

Casele de târgoveți din Olăneşti-sat

Satul Olăneşti a fost o aşezare prosperă, cu activități comerciale. Aici putem admira case cu arhitectură tradițională, declarate monument istoric. Aşa sunt casele Bădescu (1718, str.Cartierul Nou), Olănescu (sec.19, str.T.Vladimirescu) sau Târcă (sec.19, str. Gh.Olănescu).

Mlaştina Mosoroasa

Izolată la peste 700m altitudine în vârful dealului Lacul Frumoasei, rezervația naturală ocroteşte o turbărie în care creşte roua-cerului. Frumusețea acestei plante carnivore şi puritatea peisajului fac să merite orice efort pentru a urca acolo, pe drumurile nemodernizate.

Alte locuri de interes

- ***Conacul Pleşoianu*** - *Măldăreşti*
- ***Conacul-dispensar din Stoeneşti*** *(Casa Popescu)*
- ***Biserica de lemn ruinată din Budurăşti***
- ***Conacul Oromolu*** - *Vlăduceni (com. Păuşeşti-Măglaşi)*
- ***Biserica din Cormoşeşti*** - *Olăneşti-sat*
- ***Biserica din satul Cheia*** *(or. Băile Olăneşti)*

1. Mânăstirea Bistrița - curtea interioară

2. Biserica din Vătăşeşti - Domnitorul Ştefan Cantacuzino cu fiul

3. Schitul Bodeşti - Sf. Sisoe la mormântul lui Alexandru cel Mare (frescă din pronaos)

